

Вівчарство в Україні показує досить високу рентабельність, і подальший розвиток галузі може бути пов'язаний з підвищенням якості продукції, що виробляється і виходом на нові ринки збуту, а також вивченням потреб покупців.

УДК: 636.083.312

ІНТЕНСИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ СВИНОМАТОК – СКЛАДОВИЙ ЕЛЕМЕНТ РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ВІДТВОРЕННЯ СВИНЕЙ

Литвинюк О.С. – студент 5 курсу

Панкєєв С.П. – науковий керівник канд. с.-г. наук, доцент кафедри ТВПТ

Вступ. Технологія відтворення стада свиней повинна обов'язково включати і враховувати питання профілактики прохолосту маточного поголів'я, організацію племінної роботи на фермі, систематичний відбір для розведення кращих свиней за розвитком, станом здоров'я та рівнем продуктивності, одержання якісного приплоду для подальшого відтворення стада.

На відтворення стада свиней впливає багато факторів: строки використання маточного поголів'я і рівень щорічного бракування, вік ремонтного молодняка при паруванні і умови його вирощування, система парування, строки відлучення поросят, боротьба з прохолостом, підвищення рівня продуктивності і збереженості поросят.

Зазначені та інші фактори формують поняття інтенсивності використання свиноматок [1; 4].

Сучасний стан питання. В умовах виробництва всі річні витрати по утриманню свиноматок і кнурів розподіляються на їх потомство до постановки на відгодівлю. У загальних витратах по утриманню свиней всіх виробничих груп частка, яка обумовлена відтворенням поголів'я, становить 40-50% від загальної собівартості виробленої продукції. Природно, що при високій інтенсивності використання основних свиноматок від кожної з них можна одержати за рік по 18-20 поросят і більше, тому їх вартість буде у 1,5-2 рази меншою, ніж при вирощуванні 10-12 поросят.

Актуальність теми. Поряд із зазначеними перевагами слід мати на увазі, що успішне застосування раннього відлучення поросят можливе тільки у разі створення відповідних умов, за відсутності яких цей захід не буде ефективним, головним з яких є: добрий стан здоров'я і розвиток поросят при відлученні, своєчасне привчання до самостійного вживання кормів, забезпечення поросят достатньою і повноцінною годівлею, теплим і сухим приміщенням [2;5].

Мета і завдання досліджень. Від віку відлучення поросят значною мірою залежить тривалість відтворного циклу свиноматок, який складається з таких фаз: осіменіння та поросність, опорос та підсисний період, звичайний відпочинок (сервіс-період) та непродуктивний період. Скорочення відтворного

циклу забезпечує збільшення кількості опоросів від свиноматок за рік, тобто підвищує інтенсивність їх використання (табл. 1).

Таблиця 1 – Тривалість відтворного циклу у свиноматок за різних строків відлучення поросят

Періоди відтворного циклу	Тривалість відтворного циклу у свиноматок за різних строків відлучення поросят		
	26	45	60
Парування та поросність	114	114	114
Опорос і лактація	26	45	60
Холостий: - звичайний відпочинок (сервіс-період)	12	12	12
непродуктивний	10	10	10
Всього	162	181	196
Інтенсивність використання свиноматок, опоросів на рік	2,25	2,02	1,86

Строки відлучення поросят від свиноматок залежать від рівня організації виробництва в конкретних умовах господарства, забезпеченості поголів'я приміщеннями, кормовими та енергетичними ресурсами, стану здоров'я і молочності свиноматок, а також від економічного ефекту. Відлучення поросят можна здійснювати в різні строки: 3, 4, 10, 26, 30 та 60 діб.

У досліджах було доведено раннє відлучення поросят (у 30-35 діб), яке не впливає на подальшу відтворну здатність свиноматок, а також на розвиток статевих органів і відтворну функцію поросят, ніж у їх аналогів, відлучених у віці 60 діб, а свиноматки мають відповідну для парування вгодованість, і в перші дні після відлучення поросят вже приходять в охоту і запліднюються. Це сприяє одержанню від матки за рік більше двох опоросів та 20 поросят (табл. 2).

Таблиця 2 – Порівняльна ефективність відлучення поросят у 35 та 60 діб

Показники	Термін відлучення, діб	
	35	60
Кількість свиноматок, голів	10	10
Втрати живої маси у свиноматок за період лактації, кг	24,2	42,8
Спожито кормів свиноматкою за період лактації, корм.од.	219,0	384,0
Спожито кормів свиноматкою на відновлення живої маси, корм.од.	108,9	192,8
Спожито кормів порослям за 60 діб життя, корм.од.	26,1	19,4
Всього витрачено кормів на вирощування	59,8	80,1

одного поросяти, корм.од.		
Інтервал між опоросами, діб	157,6	183,1

Дані таблиці показують, що перевагами раннього відлучення поросят є скорочення втрат живої маси свиноматок з 42,8 до 24,23 кг, загальних витрат кормів на вирощування одного поросяти до 60-денного віку з 80,1 до 59,8 корм.од та скорочення інтервалу між опоросами з 183,1 до 157,6 днів.

Висновки та пропозиції. Удосконалення технології відтворення стада свиней шляхом якісного і зоотехнічно обґрунтованого комплектування стада та створення його відповідної структури, своєчасне відповідно до зоотехнічних вимог бракування маточного поголів'я та його ремонт, розробка планів підбору та його неухильне виконання, проведення парування (осіменіння) тварин згідно з технологією виробництва і зоотехнічними вимогами, максимальне скорочення тривалості використання періоду прохолосту – усе це чинники підвищення використання маточного поголів'я, які повинні стати основою для впровадження ресурсозберігаючої технології виробництва свинини і зниження її собівартості [3].

Інтенсивність використання основних свиноматок в умовах сучасного виробництва дуже низька і в середньому складає 1,2-1,4 опороси на рік. Проте у провідних племінних заводах України та прибуткових товарних господарствах цей показник дуже високий, і навіть при терміні відлучення поросят у 60-денному віці складає 1,8-1,9 опороси. Тривалий час неефективного використання основних свиноматок за рахунок періоду прохолосту потребує додаткових витрат кормів та інших ресурсів на їх утримання, а при меншій чисельності одержаних від них поросят стають додатковим тягарем у формуванні вартісних показників.

Список використаної літератури

1. Гетя А.А., Голуб Н.Д., Чуб О.А. Контроль власної продуктивності ремонтного молодняку свиней та застосування нових методів оцінки тварин // Матеріали 8 міжнародної науково – практичної конференції “Наука і освіта 2005”. – Дніпропетровськ. – 2005. – Том 12. – С.27-28.
2. Гетя А.А., Ломако Д.В., Чуб О.А., Скрипка С.М. Застосування методики інтегрованої оцінки власної продуктивності ремонтного молодняку свиней великої чорної породи в умовах ТОВ “Маяк” Полтавської області // Науковий вісник Львівської національної академії ветеринарної медицини ім. С.З.Гжицького. – Львів 2005. – Том 7(№2). – С.57-61
3. Козловский В.Г. Технология промышленного свиноводства. – М.: Россельхозиздат, 1984. -334 с.
4. Смирнов В.С. Селекция свиноматок на приспособленность к промышленной технологии // Зоотехния. – 2006. - № 6.- С.25-27.
5. Царенко О.М., Крятов О.В., Крятова Р.Є., Бондарчук Л.В. Ресурсозберігаючі технології виробництва свинини. – Суми “Університетська книга”, 2004. – С.112-122.